

Nasjonal deleksamen i rettsanvendelse for master i barnevern og master i barnevernsfaglig arbeid

BOKMÅL

Dato: 04.12.2024

Eksamenstid: 9:00-14:00

Hjelpemiddel: Lovdata Pro

Oppgi bare kandidatnummer, og ikke andre identitetsmarkører, slik som emnekode eller institusjonstilhørighet, i besvarelsen.

Oppgave – høst 2024

Karl er alene om omsorgen for sønnen, Emil som er fem og et halvt år. Da Karls samliv med Emils mor, Mari, tok slutt for fire år siden, avtalte de at Emil skulle bo like mye av tiden hos hver av dem. For et halvt år siden flyttet imidlertid Mari til Brasil for å arbeide der. Karl og Mari ble da enige om at Emil skal bo fast hos Karl og at de fortsatt skal ha felles foreldreansvar. Videre avtalte de at Emil skal ha samvær med Mari når hun er i Norge, én til to ganger i året.

Karl arbeider som avdelingsingeniør i et større entreprenørfirma. Etter at Mari flyttet til Brasil, opplever han hverdagen som slitsom. Emil har et noe begrenset talespråk sammenlignet med barn i samme alder, mens hans aktivitetsnivå overstiger det som er vanlig for aldersgruppen. Emil trenger ekstra tid til alle praktiske gjøremål og takler dårlig å få beskjed om å skynde seg. Både måltidsituasjonene og påkledning om morgenen tar noen ganger mye lenger tid enn den tidsplanen Karl har lagt opp. Dermed kommer de ofte for sent til barnehage og til jobb.

Ansatte i barnehagen har merket at Karl kan være stresset og virke sint når han følger og henter Emil. De har også merket at Emil ikke alltid har på rene klær når han kommer til barnehagen og at reservetøy og annet nødvendig utstyr mangler. Barnehagens styrer inviterer Karl til et møte der disse forholdene blir tatt opp. Karl vedgår at aleneomsorgen er mer krevende enn han hadde sett for seg. Tidligere kunne han jobbe mer de ukene Emil var hos Mari, for så å ha kortere arbeidsdager når Emil var hos ham. Barnehagens styrer foreslår at barnevernstjenesten blir kontaktet slik at Karl eventuelt kan få noe bistand derfra. Karl er enig i det og underskriver på en melding til barnevernstjenesten der opplysninger om familiesituasjonen og forholdene barnehagens ansatte reagerer på, blir beskrevet.

Barnevernstjenesten starter undersøkelsessak i henhold til barnevernsloven § 2-2. I møte med barnevernstjenesten forteller Karl at aleneomsorgen er krevende å kombinere med den jobben han har. Siden han verken har støtte av nær familie eller venner i det daglige, spør Karl om barnevernstjenesten kan iverksette en form for avlastningstiltak en helg i måneden for Emil. Saksbehandler i barnevernstjenesten sier at den helhetlige omsorgssituasjonen for Emil må undersøkes. Som ledd i denne undersøkelsen, er det behov for en sakkyndig utredning for å avklare om Emil har en utviklingsforstyrrelse eller om det er en annen årsak til hans atferdsmessige utfordringer. Dette har Karl ingen innvendinger mot. Han underskriver på et samtykkeskjema som gir barnevernstjenesten og den sakkyndige anledning til å innhente alle nødvendige opplysninger.

I den ukentlige video-samtalen som Emil pleier å ha med Mari, forteller Karl at han har sett seg nødt til å be om hjelp fra barnevernstjenesten. Mari reagerer negativt på dette og påstår at hun også har rett til å være part i en barnevernssak som gjelder Emil. Neste dag ringer Karl til saksbehandler i barnevernstjenesten, forteller hva Mari har sagt i samtalen deres og påstår at Mari må få partsrettigheter. Saksbehandler avviser imidlertid dette og påstår at Mari ikke har partsrettigheter på dette stadiet i saken.

I samme telefonsamtale forteller saksbehandler at han sammen med den sakkyndige nå planlegger å gjennomføre et hjemmebesøk. Karl sier umiddelbart at det er en dårlig idé og påstår at barnevernstjenesten ikke har anledning til å gjennomføre hjemmebesøk uten samtykke fra ham. Karl forteller at Emil lett blir urolig ved brudd i de daglige rutineene, og et hjemmebesøk av ukjente personer vil være et slikt brudd. Hvis Emil blir stresset, kan det ta tid

å få roet ham igjen. Saksbehandler i barnevernstjenesten påstår imidlertid at de har rett til å gjennomføre hjemmebesøk, men sier at han kan se at det foreligger motstridende hensyn i denne saken. Saksbehandler peker imidlertid på at det er viktig å møte Emil i hans hjemlige omgivelser fordi det har betydning for barnevernstjenestens plikt til å gjøre en grundig undersøkelse av Emils behov. Dessuten, mener saksbehandler at et hjemmebesøk er mer skånsomt overfor Emil enn å møte i barnevernstjenestens lokaler. Han påstår derfor at det bør gjennomføres et hjemmebesøk.

Karl reagerer på at det tar lang tid før han hører noe mer fra barnevernstjenesten og tar derfor kontakt med saksbehandler for å høre hva som er status i saken. Saksbehandler forteller at de har ventet på rapporten fra den sakkyndige. Rapporten er imidlertid nå klar etter at den er vurdert av barnesakkyndig kommisjon slik det kreves etter barnevernsloven § 12-8. Saksbehandler vil ikke si noe om innholdet i rapporten. Karl viser til at barnevernstjenesten har begått en saksbehandlingsfeil ved ikke å sende ham rapporten, men at han ikke kommer til å forfølge det. Det sentrale for ham er ikke å få innsyn i hele rapporten, men å få innsyn i hvilke faktiske opplysninger den sakkyndige har lagt til grunn. Karl påstår at forvaltningsloven gir ham rett til innsyn i de faktiske opplysningene. Saksbehandler påstår at det har han ikke.

Etter å ha tenkt seg om, ringer Karl neste dag til barnevernstjenestens leder og ber om å få rede på hvilke tiltak barnevernstjenesten planlegger å gjennomføre. Barnevernsleder forteller at de som følge av rådene fra den sakkyndige, vurderer om det er grunnlag for omsorgsovertakelse av Emil etter barnevernsloven § 5-1 bokstav a. Ifølge barnevernsleder mener den sakkyndige at det er for krevende for Karl å ha omsorgen alene for Emil og at Karl dermed har vansker med å oppfylle Emils omsorgsbehov. Barnevernsleder tilføyer at selv om Emils omsorgsbehov atskiller seg fra det barn i hans alder normalt har, skal han ha tilfredsstillende omsorg.

Karl reagerer kraftig på disse opplysningene. Karl påstår at vilkårene for omsorgsovertakelse umulig kan være oppfylt. Han påpeker at det er flere vilkår som må være oppfylt for å gjennomføre en omsorgsovertakelse, og etter hans mening er ingen av disse til stede. Barnevernsleder svarer at det er dette som blir vurdert når det nå arbeides med en begjæring til barneverns- og helsenemnda.

Drøft og avgjør de rettslige spørsmålene som følger av påstandene som er reist i oppgaven.